

Vzít Ježíše za slovo

Základ kázání: Matouš 8, 1-10

Čtení: Jeremjáš 29, 11-14

Vážení přátelé,

Náš dnešní příběh začíná tím, že Ježíš sestoupil z hory a s ním ještě mnoho dalších lidí. Jdou z velice zajímavé akce, která začala v páté kapitole. Ježíš měl tam na hoře takové povídání, kterému se později začalo říkat „horské kázání.“ Však to asi trochu známe. Zaznělo tam mnoho slov jako: „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha ... Já však vám pravím, milujte své nepřátele a modlete se za ty kdo vás pronásledují ... Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno ...“ Zakončil to několika podobenstvími, jejichž klíčová věta může znít: Kdo slyší tato má slova a vezme mne za slovo... A to, co se dělo dál, jsou přesně příklady toho, když někdo vezme Ježíšovo slovo vážně – když mu věří. Ježíš na hoře vyučoval, a teď je na čase, aby sestoupil a připojil ke slovu čin – uzdravení.

I: Jako první za ním jde nějaký malomocný člověk. Mohl mít lepru, nebo jen nějakou kožní chorobu, snad i lupénku. Diagnostika nebyla tehdy tak přesná, a ne vždy se muselo jednat přímo o lepru. Každopádně je takový „leprák“ nucen žít v přísné karanténě, stranou od lidí i od náboženského života. Tehdy se taky věřilo, že malomocenství je něco jako Boží trest. Takže před sebou máme člověka, o kterém si lidé ze sboru myslí že udělal asi něco strašného, když ho Pán Bůh takhle potrestal.

No a takový člověk přijde k Ježíšovi, padne před ním na zem a řekne velice pozoruhodnou větu: „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit.“ Co je na tom zvláštního? Všimněme si, že malomocný Ježíše neprosí. Ani se neptá, jestli by to šlo. On Ježíšovi oznamuje. Vlastně je to takové krátké vyznání víry. Ten člověk bezpochyby pevně věří, že ho Ježíš může vyléčit, stačí jen chtít.

Malomocný: 1): Připouští, že je to s ním špatné; za 2) Má v Ježíše důvěru. Jsi mocen [δυνασαι] máš sílu. Padne před ním na zem – to chápou jako uznání, že má před sebou Boha. A za 3) Ten člověk se disponuje, uschopní k tomu, že Ježíš může zasáhnout. Jakoby otevírá dveře. Vyzná Ježíši naprostou důvěru, a nechává na něm, zda bude chtít něco udělat. On ho fakt bere za slovo!

Ježíš chce a zasáhne. Čili, takto otevřený člověk je vyslyšen. Ježíš se ho dotkne. Tím prolomil kultické předpisy. Tohle se nesmělo udělat. Ježíš ho uzdravil osobním kontaktem, navzdory tomu že ten člověk byl v nevhodném stavu.

II: No a teď ten druhý člověk. O něm víme, že to byl římský důstojník. Setník byla hodnost velitele, který velí nejméně stovce vojáků. Máme před sebou tedy nejspíš zdravého jedince, asi i docela schopného (jinak by z něj neudělali velitele), ale pohana. Pro kultické poměry byl i setník někdo nečistý, trochu jinak ale přeci jen jako ten malomocný. Byl to jinověrec. Nabízí se ta provokativní otázka, jestli to byl opravdu jinověrec, když se prokáže takovou vírou v Ježíše, jakou má málokdo v Izraeli...

Zajímavé je také to, že setník nechce pomoc pro sebe, ale pro svého sluhu. Jestli to bylo proto že měl svého sluhu rád, nebo už ho nebavilo vařit si sám kafe to nevíme. Řecké slovo [Βεβληται] které je tu užito, by se dalo přeložit jako „praštilo to s ním.“ Podstatné je, že pohanský voják okupační armády prosí za jiného pohana, zřejmě také vojáka stejné armády, který navíc není přítomen.

Ježíš mu řekne: „Já přijdu, a uzdravím ho.“ V originálním řeckém znění lze tuto větu chápat jako prosté konstatování, stejně jako nabídku, nebo otázku. „Mám jít a uzdravit ho?“ „Mám ho jít uzdravit právě já?“ Můžeme tam zaslechnout takovou lehkou ironii, jestli není pod úroveň římského vojáka, aby žádal o pomoc nějakého domorodce namísto vlastních vojenských lékařů. Každopádně je Ježíš připraven léčit.

Voják řekne památnou větu, které se užívá i v liturgii: „Pane,

nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu; ale řekni jen slovo, a můj sluha bude uzdraven.“ Pravděpodobně si je setník vědom toho, že Židé nemají do domů pohanů vstupovat, natož do kasáren. Bylo by to kulticky nečisté. Nejsem hoden = nejsem dost veliký, významný, vhodný, schopný... Zní to pozoruhodně pokorně od vojenského důstojníka z jiné kultury, navíc z okupační armády.

Setník pokračuje: „Vždyť i já podléhám rozkazům a vojákům rozkazuji; řeknu-li některému ‚jdi‘, tak jde; jinému ‚pojď sem‘, tak přijde; a svému otroku ‚udělej to‘, tak to udělá.“ Proč tohle říká? Protože Ježíše považuje za nadřazeného, za takového duchovního důstojníka, který má autoritu přikazovat. A taky ví, že ten, kdo rozkazuje nemusí nikam běhat. Setník chápe Ježíše tak nějak po svém, tak jak to umí - po vojensku, ale jde na to zdá se správně. „Proč by ses ke mně obtěžoval? Není třeba. Stačí, když řekneš jediné slovo ve jménu Boha, který tě zmocnil, a můj sluha bude uzdraven. Když ty přikážeš démonům, aby odešli, co jiného jim zbyde?“

I II: Ježíš se otočí na lidi, kteří jsou kolem, a pochválí setníka. Říká, že „tak velikou víru v Izraeli nenalezl u nikoho.“ Všimněme si, tohle říká Ježíš o „pohanovi!“ Římský důstojník nejspíš neměl o věrouce ani páru, ale prokázal větší důvěru. Větší důvěru Bohu a Ježíši. Došlo mu, že když bude sluhovi poroučet, aby se uzdravil, tak ten rozkaz nebude mít žádnou platnost. Že v životě jsou věci, na které nestačí lidská ani vojenská autorita. Za Ježíšem přišel také proto, že sluhu má na starosti jakási vyšší instance. Jiná síla. Nemoc, bolest a smrt... Tam jsou mu frčky k ničemu. On věří, že existuje ještě vyšší a důležitější oblast, ve které rozkazuje Ježíš. A na tu je zase bolest, nemoc i smrt krátká. Je cosi podstatnějšího než bolesti těla. Utrpení a smrt nemají poslední slovo.

Já mám moc rád knihu „Cesta k plnosti křesťanského života.“ A její autorka H.W.Smithová tam svým způsobem popisuje to, co se odehrálo v našem dnešním evangeliu.

Jednou jsem se pokoušela vysvětlit lékaři z obrovské nemocnice, co se myslí nezbytností sebeodevzdání, a zdálo se mi, že on tomu ne a ne rozumět. Nakonec jsem mu řekla: „Představte si, že obcházíte své pacienty a přijdete k muži, který si přál, abyste výslovně vy převzal jeho léčbu, avšak odmítl vám popsat všechny příznaky nebo nebere vámi předepsané léky a říká vám: „Jsem ochotný se řídit vašimi instrukcemi v záležitostech, v nichž se mi zdají správné, ale v ostatních věcech se budu držet vlastního úsudku. Co byste mu v takovém případě odpověděl?“

„Dělejte, jak myslíte!“ Odpověděl rozhořčeně. „Ponechal bych ho na jeho vlastní péči, protože bych pro něj nemohl nic udělat, když by mi nepřenechal bez výhrad celkové řízení léčby a nebyl by ochoten postupovat podle mých instrukcí,“ dodal.

„Lékaře je tedy nutné poslouchat, má-li být léčba úspěšná?“

„Bezvýhradně poslouchat!“ odpověděl důrazně.

„A přesně to je sebeodevzdání,“ navázala jsem. „Bůh musí mít v rukou celý náš život, bez jakýchkoli výhrad, a Jeho vedení je třeba následovat bezpodmínečně.“

Ten malomocný se Ježíšovi musel plně vydat. Vyznal, že mu bezpodmínečně věří. Předal svůj problém do Jeho rukou, a teď čeká, jestli něco udělá. Setník udělal něco podobného, akorát to nechtěl pro sebe. Odevzdal Ježíši něco, co mu podléhá, něco, čemu obyčejně rozkazuje, a dnes to jaksi neposlouchá. Vyplývá mi z toho, že jsou v životě situace, které sami jen tak změnit nemůžeme, ale můžeme a máme je přinášet Pánu. Máme je v modlitbách předkládat Ježíši. A k tomu je nutné věřit, že se o ně skutečně postará, protože Jeho slovo přeci platí. Jak jsme to slyšeli od proroka Jeremjáše v prvním čtení: „Budete mě volat a chodit ke mně, modlit se ke mně a já vás vyslyším. Budete mě hledat a naleznete mě, když se mne budete dotazovat celým svým srdcem.“

Ježíš v Matoušově evangeliu říká: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.“

Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ Je nutné odevzdat se Jeho moci, předat mu odpovědnost i starost a úzkost které pocítujeme. A když se budou vracet, tak je zase odevzdávat do Jeho rukou - a ony se vracejí s nesmírnou oblibou. Výsledkem pak může být, že ať už se vnější okolnosti změní či nikoli, budeme v nich prožívat hluboký pokoj. Jakousi hlubší a pevnější jistotu, že existuje ona vyšší instance, a že je v tom všem Bůh s námi.

Amen